

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว

ในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ

Factors Related to Probation Officers' Roles in Promoting Family Participation towards
Solving and Rehabilitating Children and Youth in Probationสามารถ วงศ์มติกุล (Samart Wongmatikul)¹ จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (Chittinun Tejagupta)²และจินตนา ธนวิบูลย์ชัย (Jintana Thanavibulchai)³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการปฏิบัติตามบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ (2) ระดับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ และ (3) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ ประชากรที่ศึกษาและจัดเก็บข้อมูล คือ พนักงานคุมประพฤติที่รับผิดชอบงานควบคุมและสอดส่องเด็กและเยาวชน สังกัดกรมคุมประพฤติ จำนวน 196 คน จากสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ จำนวน 103 แห่ง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้การทดสอบ ไค-สแควร์ รวมทั้งการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย ผลการวิจัย พบว่า (1) พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติตามบทบาทด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 55.1 (2) พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่มีระดับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามบทบาทด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.0 (3) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมครอบครัวให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติตามบทบาทของพนักงานคุมประพฤติ ได้แก่ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด การปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ปริมาณคดีที่รับผิดชอบ ทักษะการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน และเจตคติต่อลักษณะงานคุมประพฤติ และปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามบทบาทของพนักงานคุมประพฤติ ได้แก่ เพศ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด การปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ปริมาณคดีที่รับผิดชอบ ทักษะการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน และเจตคติต่อลักษณะงานคุมประพฤติ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่สัมพันธ์กับบทบาทของพนักงานคุมประพฤติ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว การแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ

¹ นักศึกษาลัทธิสุทธศาสตร์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this study were: (1) to investigate performance level of probation officers' roles in promoting family involvement towards solving and rehabilitating children and youth in probation, (2) to explore effectiveness level of probation officers' roles in promoting family involvement towards solving and rehabilitating children and youth in probation, and (3) to examine factors related to probation officers' roles in promoting family involvement towards solving and rehabilitating children and youth in probation. Population of this study was 196 probation officers who were responsible for control and monitoring of juvenile probationers tasks. The instrument for data collection was a questionnaire. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, Chi-square test and Pearson's Product Moment Correlation. The results showed that: (1) level of probation officers' roles in promoting family involvement towards solving and rehabilitating children and youth in probation was high at 55.1% (2) the effectiveness level of probation officers' roles in promoting family involvement towards solving and rehabilitating children and youth in probation was moderate at 50.0% and (3) factors related to probation officers' roles in promoting family involvement towards solving and rehabilitating children and youth in probation at $P < 0.05$ divided into 2 groups as factors related to performance level of probation officers' roles including performance experiences, job responsibility, amount of cases, skills in probation job and attitude of probation job and also factors related to effectiveness level of probation officers' roles including gender, performance experiences, job responsibility, amount of cases, skills in probation job and attitude of probation job.

Keywords: Factors related to probation officers' roles, Promotion of family involvement, Solution and rehabilitation of children and youth in probation.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่จะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต หากเด็กและเยาวชนได้รับการดูแลอย่างถูกต้อง ได้รับการส่งเสริมให้มีความประพฤติดี มีคุณธรรมและปลูกฝังให้มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ย่อมทำให้ครอบครัว สังคมและประเทศชาติมีความมั่นคงผาสุก และที่สำคัญตัวเด็กและเยาวชนก็สามารถแสวงหาความผาสุกภายในจิตใจตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งพิงสิ่งภายนอกที่เป็นวัตถุสิ่งของฟุ่มเฟือยหรือเข้าไปสู่อบายมุข อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีรายงานการวิจัยหลายเรื่องในประเทศไทยที่ชี้ให้เห็นถึงปัญหาของเด็กและเยาวชน ที่นับวันจะทวีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ อันก่อให้เกิดปัจจัยเสี่ยงตามมาต่อตัวเด็กและเยาวชนเอง รวมทั้งครอบครัวและสังคม จากข้อมูลสถิติของกรมคุมประพฤติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 –ปี พ.ศ. 2554 พบว่า ปริมาณคดีเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระหว่างการคุมประพฤติ เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ในฐานะที่กรมคุมประพฤติ เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการควบคุมและสอดส่อง รวมทั้งการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชนจึงจำเป็นต้องมีแนวทางหรือมาตรการในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนดังกล่าวทวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ ในขณะที่เดียวกันจำเป็นต้องทำให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ โดยเฉพาะ “ครอบครัว” ของเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤตินับเป็นหน่วยย่อยทางสังคมที่สำคัญยิ่งและ เป็นส่วนที่ใกล้ชิดในการช่วยเหลือเกื้อหนุนให้เด็กและเยาวชนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ให้กลับมาเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ ดังนั้น พนักงานคุมประพฤติจึงจำเป็นต้องทำงานร่วมกับครอบครัวอย่างใกล้ชิด

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานดังกล่าว ซึ่งยังไม่พบการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ

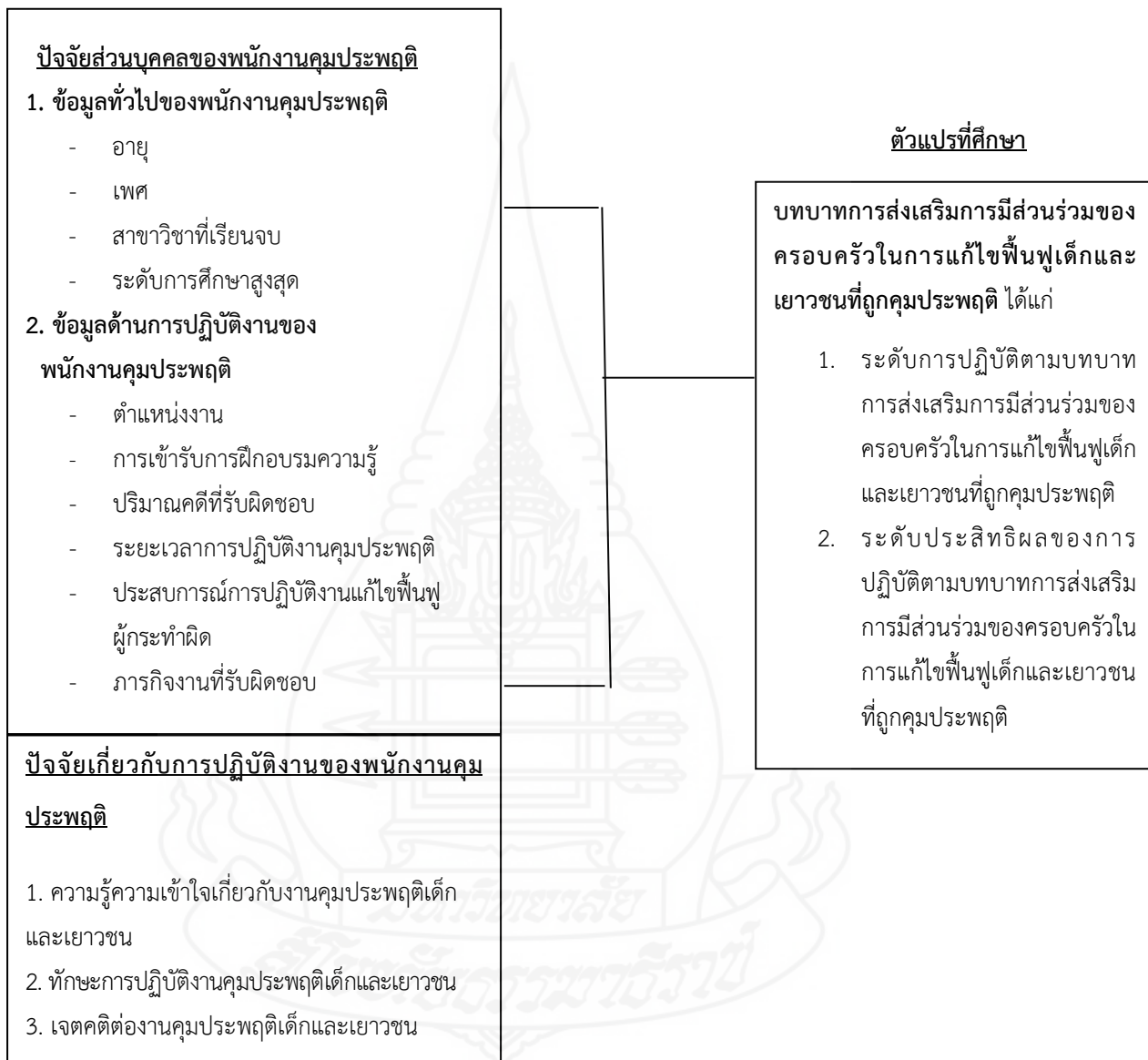

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Approach) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยทำการศึกษาจากประชากรกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ได้แก่ พนักงานคุมประพฤติผู้รับผิดชอบงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน จำนวน 196 คน จากสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ จำนวน 103 แห่ง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 8 หน้า แบ่งเป็น 6 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของพนักงานคุมประพฤติ ความรู้ความเข้าใจต่องานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน ทักษะการปฏิบัติงาน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

คุณประพจน์เด็กและเยาวชน เจตคติต่องานคุณประพจน์เด็กและเยาวชน การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ และข้อเสนอแนะ ซึ่งข้อคำถามทุกข้อในแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ เป็นการหาความถี่และค่าร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้การทดสอบ ไค-สแควร์ (Chi-Square) สำหรับตัวแปรนามบัญญัติ รวมทั้งการใช้วิธีการวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Analysis) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) สำหรับตัวแปรอันดับภาคขึ้น

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ พบผลการวิจัยที่น่าสนใจ สรุปผลสำคัญๆ ดังนี้

1. **ลักษณะส่วนตัวของพนักงานคุมประพฤติ** พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่ มีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 73.0 จบการศึกษาในสาขาวิชา รัฐศาสตร์มากที่สุด จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 และจบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 90.8

2. **ลักษณะการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติ** พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็น พนักงานราชการ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1 เคยผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานคุมประพฤติ เป็นเวลาต่ำกว่า 8 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 57.7 เคยผ่านงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ตั้งแต่ 2 ปี ขึ้นไป จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 91.8 ส่วนใหญ่รับผิดชอบงานในการกิจอื่นรวมกับงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 76.02 และส่วนใหญ่รับผิดชอบปริมาณคดีในระดับปานกลาง (ระหว่าง 300-600 คดี) จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 60.7

3. **ความรู้ความเข้าใจของพนักงานคุมประพฤติเกี่ยวกับงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน** พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับสูง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจต่องานคุมประพฤติเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 ส่วนพนักงานคุมประพฤติที่มีความรู้ความเข้าใจต่องานคุมประพฤติเด็กและเยาวชนในระดับต่ำ มีเพียงจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1

4. **ทักษะการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน** พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่มีทักษะในการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 58.7 รองลงมา มีทักษะในการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชนในระดับสูง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 ส่วนพนักงานคุมประพฤติที่มีทักษะในการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชนในระดับต่ำ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2

5. **เจตคติของพนักงานคุมประพฤติต่อการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน** เมื่อวิเคราะห์เจตคติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด แบ่งเป็น 4 ด้าน พบว่า พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่มีเจตคติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (ด้านที่ 1) อยู่ในระดับสูง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 มีเจตคติต่อครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (ด้านที่ 2) อยู่ในระดับสูง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 มีเจตคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาท

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

หน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ (ด้านที่ 3) อยู่ในระดับสูง จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 60.7 มีเจตคติต่อลักษณะงานคุมประพฤติ (ด้านที่ 4) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 52 และโดยภาพรวมเกี่ยวกับเจตคติต่องานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน พบว่า พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่มีเจตคติต่องานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน อยู่ในระดับสูง จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1

6. บทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูที่เป็นเด็กและเยาวชนที่ถูก คุมความประพฤติ

6.1 ระดับการปฏิบัติตามบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน พบว่า พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติตามบทบาทด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมความประพฤติ อยู่ในระดับสูง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1

6.2 ระดับประสิทธิผลของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมความประพฤติ พบว่า พนักงานคุมประพฤติส่วนใหญ่มีระดับประสิทธิผลของบทบาทการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมความประพฤติ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ปัจจัยที่สัมพันธ์	ระดับบทบาทด้านการส่งเสริม ครอบครัว		ค่าความสัมพันธ์
	สัมพันธ์	ไม่สัมพันธ์	
1. ลักษณะส่วนบุคคล			
- อายุ		✓	
- เพศ		✓	
- สาขาวิชาที่จบการศึกษา		✓	
- ระดับการศึกษาสูงสุด		✓	
2. ลักษณะการปฏิบัติงานคุมประพฤติ			
- ตำแหน่งของพนักงานคุมประพฤติ		✓	
- การผ่านการฝึกอบรมความรู้		✓	
- ระยะเวลาการปฏิบัติงานคุมประพฤติ		✓	
- ประสบการณ์การปฏิบัติงานแก้ไขฟื้นฟู	✓		Sig = 0.000 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
- ภารกิจงานที่รับผิดชอบ	✓		Sig = 0.000 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
- ปริมาณคดีที่รับผิดชอบ	✓		P = -0.289
3. สมรรถนะการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน			
- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน		✓	
- ทักษะการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน	✓		P = 0.527
- เจตคติต่องานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน (โดยภาพรวม)		✓	
- เจตคติต่องานเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (ด้านที่ 1)		✓	
- เจตคติต่อครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (ด้านที่ 2)		✓	
- เจตคติต่อบทบาทและหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ (ด้านที่ 3)		✓	
- เจตคติต่อลักษณะงานคุมประพฤติ (ด้านที่ 4)	✓		P = 0.344

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

7. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ แบ่งเป็น 2 ประเด็นย่อย ดังนี้

7.1 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติตามบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมครอบครัวให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ พบว่า มีหลายตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ การปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ทักษะการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน และเจตคติต่อลักษณะงานคุมประพฤติ

7.2 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับประสิทธิผลของบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมครอบครัวให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมความประพฤติ พบว่า มีหลายตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ เพศ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ การปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ทักษะการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน และเจตคติต่อลักษณะงานคุมประพฤติ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ปัจจัยที่สัมพันธ์	ประสิทธิผลด้านการส่งเสริม ครอบครัว		ค่าความสัมพันธ์
1. ข้อมูลส่วนบุคคล	สัมพันธ์	ไม่สัมพันธ์	
- อายุ		✓	
- เพศ	✓		Sig = 0.032 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
- สาขาวิชาที่จบการศึกษา		✓	
- ระดับการศึกษาสูงสุด		✓	
2. ลักษณะการปฏิบัติงานคุมประพฤติ	สัมพันธ์	ไม่สัมพันธ์	
- ตำแหน่งของพนักงานคุมประพฤติ		✓	
- การผ่านการฝึกอบรมความรู้		✓	
- ระยะเวลาการปฏิบัติงานคุมประพฤติ		✓	
- ประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านการแก้ไขฟื้นฟู	✓		Sig = 0.000 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
- ภารกิจงานที่รับผิดชอบ	✓		Sig = 0.000 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
- ปริมาณคดีที่รับผิดชอบ	✓		P = -0.296
3.สมรรถนะการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและ เยาวชน	สัมพันธ์	ไม่สัมพันธ์	
- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานคุมประพฤติเด็ก และเยาวชน		✓	
- ทักษะการปฏิบัติงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน	✓		P = 0.589
- เจตคติต่องานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน (โดยภาพรวม)		✓	
- เจตคติต่องานเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (ด้าน ที่ 1)		✓	
- เจตคติต่อครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (ด้านที่ 2)		✓	
- เจตคติต่อบทบาทและหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ (ด้านที่ 3)		✓	
- เจตคติต่อลักษณะงานคุมประพฤติ (ด้านที่ 4)	✓		P = 0.303

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

อภิปรายผล

ข้อค้นงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้าน “ลักษณะส่วนตัวของพนักงานคุมประพฤติ” ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สาขาวิชาที่ศึกษาจบ และปัจจัยด้าน “ลักษณะงานคุมประพฤติ” ได้แก่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตำแหน่งของพนักงานคุมประพฤติ ประสบการณ์รับการฝึกอบรม รวมทั้งปัจจัยด้าน “ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานคุมประพฤติ” ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมความประพฤติ แต่อย่างใด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง แม้ว่าพนักงานคุมประพฤติจะมีอายุประสบการณ์มาก ระดับการศึกษาสูง จบสาขาวิชาที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานคุมประพฤตินาน มีตำแหน่งงานที่สูง เคยได้รับการฝึกอบรมมามาก รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในงานคุมประพฤติเป็นอย่างดี แต่ก็มีได้รับรองว่า คุณสมบัติของพนักงานคุมประพฤติเหล่านี้ จะมีการปฏิบัติตามบทบาทด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และมีประสิทธิผลของการของการปฏิบัติตามบทบาท อยู่ในระดับสูง หากพนักงานคุมประพฤติเหล่านี้ ขาด “ปัจจัยอื่นที่จะผลักดันหรือสร้างแรงจูงใจ” ที่จะนำประสบการณ์การปฏิบัติงาน และความรู้ที่ตนเองมีไปสู่การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมความประพฤติ ซึ่งเป็นเรื่องราวชีวิตที่เปราะบางและจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติงาน และเจตคติต่องานที่มีความเฉพาะด้านอย่างมาก

ปัจจัยสำคัญจากข้อค้นพบของผลงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับการปฏิบัติตามบทบาทของพนักงานคุมประพฤติด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมความประพฤติมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ และเป็นไปในทิศทางบวกหรือทิศทางเดียวกัน กับทักษะการปฏิบัติงานคุมประพฤติ และเจตคติต่อลักษณะงานคุมประพฤติ” ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจและความสนใจในการปฏิบัติงาน โดยที่พนักงานคุมประพฤติเห็นว่า งานคุมประพฤติเป็นงานที่มีคุณค่า มีความท้าทาย และมีความเชื่อมั่นว่า งานคุมประพฤติเป็นงานที่แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้จริง และรวมทั้งความรู้สึกว่า งานคุมประพฤติเป็นงานที่มีศักดิ์ศรี ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันให้พนักงานคุมประพฤติที่มีความเชื่อหรือทัศนคติเหล่านี้ มุมานะ เพียรพยายาม ฝึกฝน ปฏิบัติ จนเกิดทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติงาน

ข้อค้นพบประการอื่นๆ ของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. “เพศ” มีความสัมพันธ์กับระดับประสิทธิผลของบทบาทด้านการส่งเสริมครอบครัวให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมความประพฤติ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติตามบทบาทของพนักงานคุมประพฤติ กล่าวคือ ในระดับการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมครอบครัวให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมความประพฤติ แม้จะมีความเท่าเทียมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิงในตำแหน่งของพนักงานคุมประพฤติ ทั้งนี้การปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติที่เป็นเพศหญิง จะก่อให้เกิดประสิทธิผลมากกว่า เนื่องจากความใส่ใจดูแล ความละเอียดอ่อนที่ไวต่อการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ความอ่อนโยน ความละมุนละม่อม ความเข้าใจผู้อื่น ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อการทำงานกับเด็กและเยาวชน รวมถึงครอบครัว

2. “ประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด” มีความสัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติตามบทบาทและระดับประสิทธิผลของบทบาทด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมความประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ พนักงานคุมประพฤติที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 2 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ระยะเวลาที่พนักงานคุมประพฤติได้มีโอกาสเรียนรู้การปฏิบัติงานได้อย่างครบวงจร จะมีระดับการปฏิบัติตาม บทบาทและระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวได้ดีกว่าพนักงาน คุมประพฤติที่มีประสบการณ์ด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดน้อยกว่า 2 ปี

3. “ปริมาณคดีที่รับผิดชอบ” มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบหรือทิศทางตรงกันข้ามกับระดับการปฏิบัติตาม บทบาทและระดับประสิทธิผลของบทบาทด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด กล่าวคือ หากพนักงานคุมประพฤติรับผิดชอบคดีมาก ระดับการปฏิบัติตามบทบาท และระดับประสิทธิผลของ บทบาทด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดก็จะต่ำ เนื่องจากการส่งเสริม ครอบครัวให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมคามประพฤติ เป็นงานที่มีความละเอียดอ่อน และจำเป็นต้องดำเนินการซ้ำๆ จึงต้องใช้ระยะเวลาในแต่ละคดีมาก เมื่อพนักงานคุมประพฤติต้องรับผิดชอบปริมาณ คดีมาก การปฏิบัติงานและประสิทธิผลของงานในด้านนี้ย่อมด้อยลงไปได้

4. “ภารกิจงานที่รับผิดชอบ” มีความสัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติตามบทบาทและระดับประสิทธิผลของ บทบาทด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมคามประพฤติ อย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ พนักงานคุมประพฤติที่ต้องรับผิดชอบงานหลายด้าน โอกาสที่จะทำงานแต่ละด้านให้ได้มีคุณภาพ โดยเฉพาะงานด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมคามประพฤติ ย่อมมีโอกาส น้อยลง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย งานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ เป็นงานที่ต้องอาศัยสมรรถนะ ในการปฏิบัติงานทั้งในส่วนของการให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานคุมประพฤติและเจตคติที่ดีต่อลักษณะงานคุม ประพฤติ โดยเฉพาะความรับผิดชอบต่อคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและถูกคุมประพฤติ ซึ่งส่งผลต่อระดับการ ปฏิบัติตามบทบาทและระดับประสิทธิผลของบทบาทการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการแก้ไขฟื้นฟูเด็ก และเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ การพิจารณาขอบหมายงานนี้จึงจำเป็นต้องพิจารณาคุณสมบัติของพนักงาน คุมประพฤติที่เหมาะสม

2. ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ งานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ นับว่าเป็นภารกิจของ หน่วยงานที่มีความสำคัญยิ่งในการป้องกันเด็กมิให้กลับมาผิดซ้ำ การทำงานกับครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่ถูก คุมประพฤติจึงเป็นช่องทางสำคัญอีกด้านหนึ่งในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ การจัดกิจกรรม หรือโครงการอบรมพนักงานคุมประพฤติในการปฏิบัติงานคุมประพฤติ จึงควรเน้นเรื่องการเสริมสร้างให้พนักงานคุม ประพฤติเกิดความภาคภูมิใจและรักในการปฏิบัติงานคุมประพฤติ ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญต่อการช่วยเหลือเด็ก และเยาวชน ให้กลับมาเป็นสมาชิกที่พึงประสงค์ของครอบครัว ชุมชนและสังคม อีกทั้งตระหนักว่า งานคุมประพฤติ เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเป็นงานที่มีเกียรติและศักดิ์ศรีเช่นเดียวกับงานพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งจำเป็นต้อง ได้รับการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มพูนประสบการณ์การทำงานด้านนี้เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพราะปัญหาเด็ก เยาวชน และครอบครัวมีความซับซ้อนมากขึ้น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลงานวิจัยชิ้นนี้ ควรมีการศึกษาเชิงลึกถึงทักษะการปฏิบัติงานคุ้มครองประพฤติดังและเยาวชนเฉพาะด้านที่จำเป็น มิติทางเจตคติต่อลักษณะงานคุ้มครองประพฤติดังของพนักงานคุ้มครองประพฤติดัง ในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดหรือถูกคุ้มครองประพฤติดัง ที่จะนำไปสู่แนวทางการทำงานกับครอบครัวเด็กและเยาวชน เพื่อนำผลการค้นพบนั้น ไปใช้เพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติและประสิทธิผลของบทบาทของพนักงานคุ้มครองประพฤติดังในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ถูกคุ้มครองประพฤติดังร่วมกับครอบครัว อันจะส่งผลให้พนักงานคุ้มครองประพฤติดังสามารถปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการปกป้องเด็กและเยาวชนจากการกระทำความผิดในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กรมคุ้มครองประพฤติดัง (2546) “การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดด้วยมาตรการไม่ควบคุมตัว” ในเอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง คืบคลานสู่ครอบครัว ภารกิจใหม่ของกรมคุ้มครองประพฤติดัง เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2546 ณ โรงแรมเดอะแกรนด์ กรุงเทพมหานคร
- กรมคุ้มครองประพฤติดัง (2549) “คู่มือการปฏิบัติงานแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุ้มครองประพฤติดังและเยาวชน”
- กรมคุ้มครองประพฤติดัง (2549) “คู่มือการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุ้มครองประพฤติดังและเยาวชน”
- กรมคุ้มครองประพฤติดัง (2551) “คู่มือการปฏิบัติงานควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ เด็กหรือเยาวชน และผู้ได้รับการพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษจำคุก”
- กรมคุ้มครองประพฤติดัง (มปป.) “คู่มือตุลาการเกี่ยวกับงานคุ้มครองประพฤติดัง”
- กรมคุ้มครองประพฤติดัง (มปป.) “มาตรฐานแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติงานของกรมคุ้มครองประพฤติดัง”
- กรมคุ้มครองประพฤติดัง (2547) “รายงานสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ระหว่างวันที่ 6-8 กันยายน 2547 ณ โรงแรมมารวยการ์เดน กรุงเทพมหานคร”
- เอกสารอัดสำเนา
- กรรณิการ์ แสงทอง (2554) “การนำกระบวนการละครมาใช้เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ในเอกสาร หลักสูตรป้องกันราชอาณาจักรไทยภาครัฐร่วมกับเอกชน วันที่ 23 ประจำปีพุทธศักราช 2553-2554